BEHEERSPLAN ONROEREND ERFGOED

094 beheersplan 171208.docx

Betreft:
Kasteeldomein de Beauffort

Ligging:
Diestsesteenweg / Nachtegalenstraat / Kerkdreef / Wolvendreef - 3210 Lubbeek (Linden)

Beschermingsbesluit:
Beschermd als dorpsgezicht 'Kasteelhoeve en kasteel de Beauffort met omgeving', dd. 21.06.1979
Beschermd als monument 'Kasteeldomein de Beauffort', dd. 10.08.2010

Beheersplan voor bouwkundig erfgoed opgemaakt door:
MAAT_WERK architecten BVBA
Jules Bordetstraat 22/101
2018 Antwerpen

Beheersplan voor landschappelijk erfgoed opgemaakt door:
Avantgarden nv
Wijnegemhof 1
2110 Wijnegem
in samenwerking met Bergenboomverzorging

Opdrachtgevers:
VMF nv
Jachthuislaan 19
3210 Lubbeek (Linden)

STAS nv
Brakumpad 1
3210 Lubbeek

Datum ter goedkeuring ingediend:
13.12.2017

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL 3

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GEBIED 5

2. HISTORISCHE NOTA 7

2.1 VROEGSTE BOUWGESCHIEDENIS 9

2.2 VERNIEUWING LANDHUIS EN KASTEELHOEVE DOOR FAMILIE DE VROEY, 1657-1782 11

2.3 UITBREIDINGEN DOOR BARON DE BEECKMAN, 1782-1837 13

2.4 VERDERE UITBREIDING DOOR FAMILIE DE BEAUFFORT, 1837-2012 17

2.5 RECENTE VERBOUWINGEN, 2012-2017 25

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN – HUIDIGE TOESTAND 29

3.1 KASTEEL 29

3.2 18DE-EEUWSE KASTEELHOEVE 33

3.3 GRAFKAPEL 41

3.4 IJSKELDER 45

3.6 19DE-EEUWSE KASTEELHOEVE 47

3.7 HOVENIERSWONING 51

3.8 LANDSCHAP 55

4. BESCHRIJVING VAN DE ERFGOEDWAARDEN 63

5. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER 65

6. OPSOMMING VAN EENMALIGE EN TERUGKERENDE BEHEERSMAATREGELEN 69

6.1 KASTEEL 69

6.2 18DE-EEUWSE KASTEELHOEVE 71

6.4 GRAFKAPEL 73

6.5 IJSKELDER 73

6.6 19DE-EEUWSE KASTEELHOEVE 75

6.7 HOVENIERSWONING 77

6.8 LANDSCHAP 79

7. MANIER EN TIJDSTIP VAN OPVOLGING 97

7.1 BOUWKUNDIG ERFGOED 97

7.2 LANDSCHAPPELIJK ERFGOED 97

8. BIJLAGEN 99

Afbeelding 1: Luchtfoto noordelijk gedeelte kasteeldomein (Bing Kaarten, 2017)

Afbeelding 2: Luchtfoto zuidelijk gedeelte kasteeldomein (Bing Kaarten, 2017)

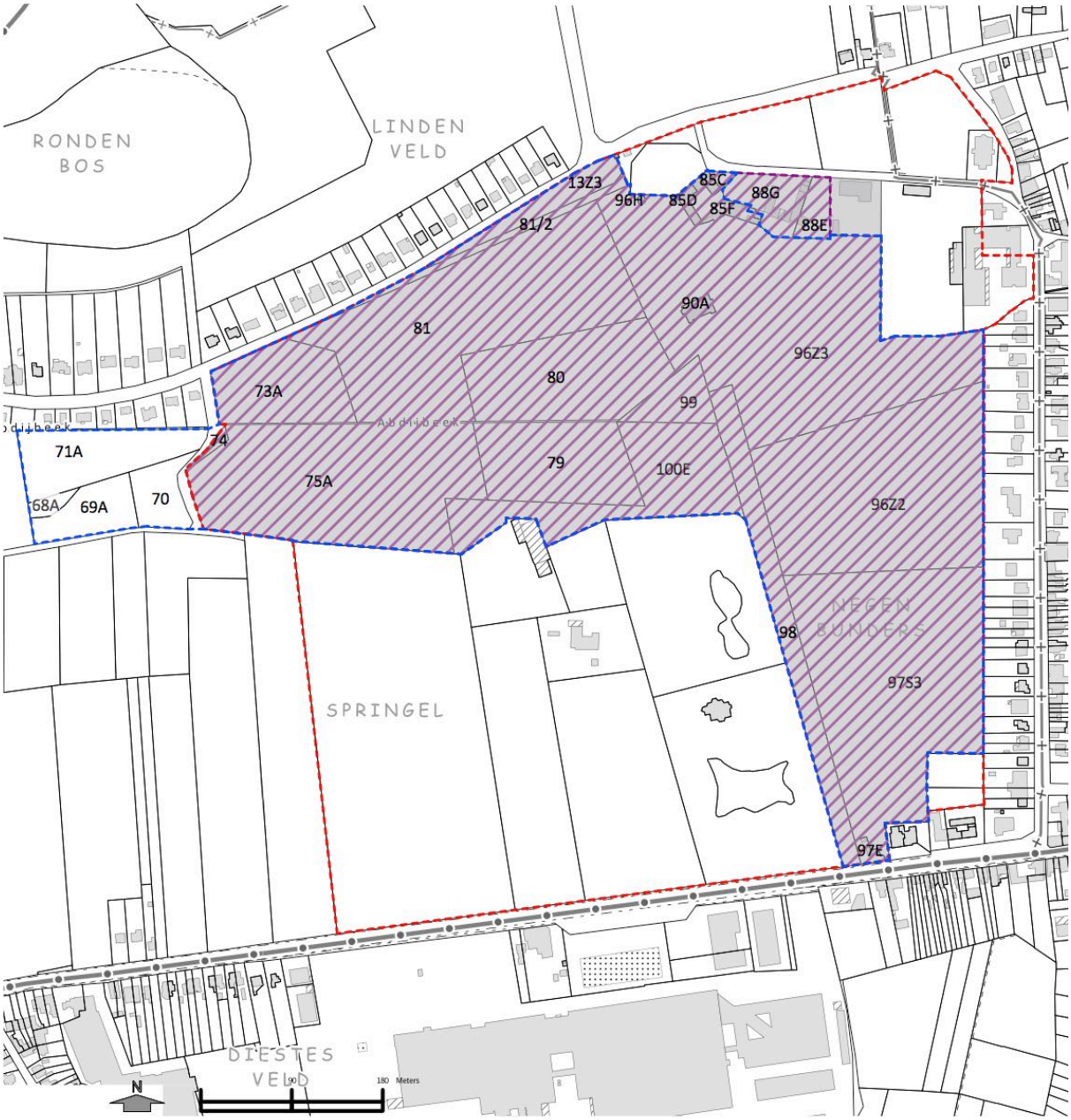

Afbeelding 3: Kadasterplan (ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb, 2017)

1. IDENTIFICATIE en AFBAKENING van het beoogde gebied

De aanvraag betreft het Kasteeldomein de Beauffort te Lubbeek (Linden).

AANLEIDING EN DOEL VOOR DE OPMAAK VAN HET BEHEERSPLAN:
In 2012-13 startten eigenaren VMF nv en Stas nv met de restauratie van het kasteeldomein de Beauffort. Na restauratie van het kasteel en de 19de-eeuwse kasteelhoeve en een eerste sanering van het landschap is men momenteel bezig met de restauratie en uitbreiding van de horecazaak in de 18de-eeuwse kasteelhoeve. Aansluitend hierbij voorziet de eigenaar op korte termijn een restauratie van de tiendenschuur tot feestzaal. Tevens wil men het historische beeld van het landschap herstellen. Deze werken geven aanleiding tot de opmaak van het beheersplan.

IDENTIFICATIE:
De percelen waarop deze aanvraag betrekking heeft zijn gelegen te Lubbeek, deelgemeente Linden tussen Diestsesteenweg, Nachtegalenstraat, Kerkdreef en Wolvendreef. Kadastraal bekend als: 4e afdeling, sectie C, perceelnummers:

- te Diestsesteenweg: 90/a, 96/h, 97/e
- te Nachtegalenstraat: 13/z3, 73a, 74, 75a, 79, 80, 81, 81/02
- te Kerkdreef: 85/c, 85/d, 85/h, 148/a, 148/b, 88/e, 88/g
- te Wolvendreef: 96/g4, 96/z2, 97/s3, 98, 99, 100/e

Het gebied beschermd als dorpsgezicht (K.B. 21.06.1979) is op het kadasterplan rood omlijnd.
De percelen beschermd als monument (M.B. 04.03.2004) zijn op het kadasterplan grijs ingekleurd.
De percelen die deel uitmaken van dit beheersplan zijn op het kadasterplan paars gearceerd.
De percelen die deel uitmaken van het landgoed van VMF nv zijn op het kadasterplan blauw omlijnd.

KADASTERPLAN, zie afbeelding 3.

EIGENDOMSSITUATIE:
De 19de-eeuwse kasteelhoeve (perceelnummers 88/e en 88/g) is eigendom van Stas nv, Brakumpad 1, 3210 Lubbeek. De overige percelen zijn eigendom van VMF nv, Jachthuislaan 19, 3210 Lubbeek (Linden).

2. HISTORISCHE NOTA

Het kasteel speelt een centrale rol in het ontstaan van het dorp Linden en is tot op heden bepalend voor het beeld en de structuur van de dorpskern. De eerste rurale woningen en gebouwen stonden in dienst van het kasteel en zijn bewoners.

Het kasteelgebouw werd opgericht in 1661 en in de twee daarop volgende eeuwen omgebouwd tot het huidige neoclassicistische geheel. Op de uitgestrekte gronden rondom het kasteel werden verschillende hoevegebouwen opgericht om zowel de gronden als de kasteelheren te onderhouden. Deze tweeledige structuur, met enerzijds residentiële en anderzijds agrarische bedrijfszone, bleef tot op heden bewaard.

Voor de opmaak van de historische nota werden diverse bronnen geraadpleegd:

- plan- en fotomateriaal uit het familiearchief de Beauffort, aanwezig in het rijksarchief te Leuven
- Paesmans Greta, Beschermingsdossier DB002294, 2010 (opgehaald van: https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/206859)
- Halflants J. e.a*., Algemeen overzicht van de geschiedenis van de gemeenten Binkom, Linden, Lubbeek, Pellenberg*, 1978
- Op de Beeck E., *Bezoek aan Linden,* in *Brabant*, 1967, nr. 5, p. 4-9
- Verbist H., *Geschiedenis van Linden. Het verloren dorp*, 1974
- Deneef R. e.a., *Lubbeek (Linden): Kasteel van Linden (de Beauffort*), in *Historische parken en tuinen van Vlaanderen*, M&L cahier 6, 2002, p.43-50
- Studio Roma, *Bouwhistorisch onderzoek a.d.h.v. bronnen, iconografisch en kadasteronderzoek (draftversie)*, oktober 2013
- Studiebureau L. De Clercq, *rapport gevelafwerking*
- Patrimonium Research Consulting, *Onderzoek en proefrestauratie*, 2014
- Studiebureau Archeologie, *De kasteelhoeve aan de kerkdreef te Linden - Beschrijving en bouwhistorische nota*, 2014
- *Cool! Van ijsberg tot winterhotel. IJskelders in Vlaams-Brabant*, brochure uitgegeven door de dienst erfgoed van de provincie Vlaams-Brabant i.s.m. de Regionale Landschappen in Vlaams-Brabant naar aanleiding van Open Monumentendag 2016.

Afbeelding 4: Digitale reconstructie van een mottekasteel (Paul Becx, 2017)

2.1 VROEGSTE BOUWGESCHIEDENIS

Gedurende de middeleeuwen werd op het kasteeldomein het eerste gebouw opgetrokken in de vorm van een mottekasteel. Dit kasteel was opgedeeld in een opper- en een nederhof. Op een kunstmatig aangelegde aarden heuvel stond het torengebouw, dat waarschijnlijk opgetrokken was uit hout. Het nederhof bestond uit diverse rurale gebouwen opgetrokken uit hout en/of leem. Het geheel werd omgeven door een aarden of houten muur met watergracht. Het kasteel was bereikbaar via een houten valbrug. Het geheel had destijds een militaire functie.

De familie van Linden bewoonde het mottekasteel gedurende de 12de en 13de eeuw. Midden de 14de eeuw komt het kasteel door het huwelijk tussen Aleidis van Linden en Jan I van Calsteren in het bezit van de befaamde Leuvense patriciërsfamilie van Calsteren en wordt de fortificatie niet langer gebruikt als hoofdverblijfplaats, maar als buitengoed of tweede woning. De familie woonde vooral tijdens de zomermaanden op het domein. Er is weinig geweten over hoe het gebouw er op dit moment uitzag, vermoed wordt dat het een stenen huis was dat met water werd omringd.

Rond 1380 was het politiek zeer woelig in Leuven en nemen opstandelingen onterecht wraak op Jan van Calsteren: het kasteel wordt bestormd, verwoest en in brand gestoken. In het daarop volgende decennium werd het kasteel, vermoedelijk op de oude fundamenten, heropgebouwd. Het rechthoekige huis (12m op 6à8m) kreeg een meer huiselijke uitstraling met rode baksteen, witte speklagen en een omlijsting van ramen en deuren.

Rondom het kasteeldomein vormde zich de eerste nederzetting. Veel van de gebouwen werden gesticht door de heren van Linden en de bewoners waren horigen die de omliggende weiden en akkers pachten van de kasteelheren. Gedurende de middeleeuwen had elk Belgisch domein een wijngaard en zo ook het kasteeldomein te Linden. Uit historische documenten weten we dat ten tijde van Jan Van Calsteren de Schoorbergen of helling ten noorden van de kerk diende als wijnbouwgrond. De wijngaarden verdwenen in de 16de eeuw.

Aan de noordzijde van het kasteeldomein (op de locatie van het huidige kerkhof) bevond zich vermoedelijk reeds in de 11e eeuw een kleine kapel. Deze was verbonden aan het domein en opgericht door de kasteelheer om te dienen als bedehuis voor de kleine gemeenschap. De kapel zou opgebouwd geweest zijn uit een houten gebinte, afgesloten met latwerk en klei en bedekt met stro. In 1125 werd de kapel vervangen door een kerk uit ijzerzandsteen, opgetrokken in Romaanse stijl.

In 1578 werd het gehele dorp afgebrand door muitende Spaanse soldaten. De kerk ging mee in de vlammen op en het kasteel werd geruïneerd. Het dorp bleef lange tijd verlaten en men zal zich pas in circa 1620 bezighouden met de wederopbouw. De kerk werd in die periode uitgebreid met een nieuwe toren en een beuk en het kerkhof werd ommuurd. De familie van der Beken-Pasteels, die begin 17de eeuw eigenaar werd van het kasteeldomein, verbleef nooit in Linden en het kasteel bleef in puin liggen.

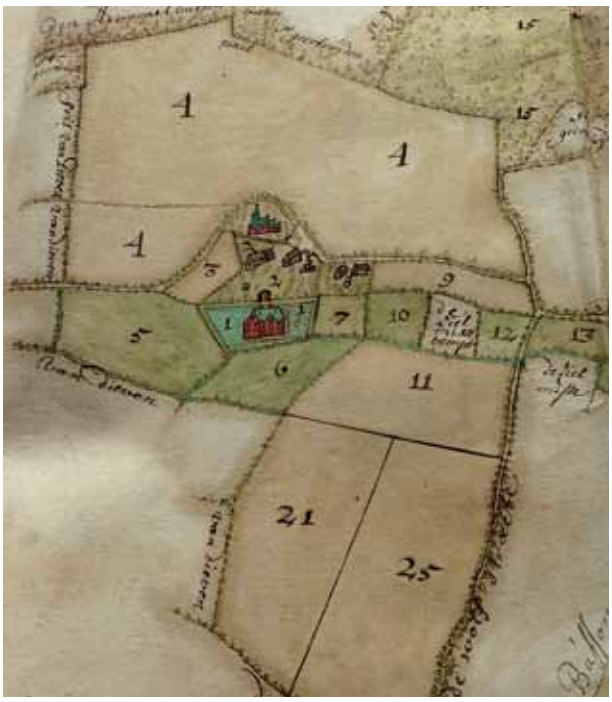

Afbeelding 5: Kaart Mortier, 1686
(Studio Roma, 2013)

Afbeelding 6: Kaart Mortier, 1686
(Studio Roma, 2013)

Afbeelding 7: Kaart Mortier, 1686
(Studio Roma, 2013)

Afbeelding 8: Ferraris kaarten, 1771-1775
(www.geopunt.be, 2017)

Afbeelding 9: Reconstructietekening J. Halflants naar Ferrariskaart (Deneef, 2002)

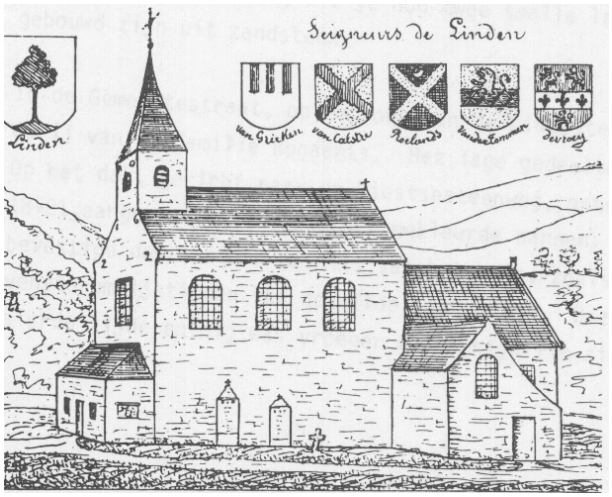

Afbeelding 10: Eigenkerk in 17de-18de eeuw (Halflants, 1978)

2.2 VERNIEUWING LANDHUIS EN KASTEELHOEVE DOOR FAMILIE DE VROEY, 1657-1782

In 1657 wordt de heerlijkheid van Linden verkocht aan Jan-Frans de Vroey. De nieuwe eigenaar besluit in 1661 om de ruïne te slopen en te vervangen door een nieuwbouw. Er werd een traditioneel Vlaamse landhuis opgetrokken waar de familie gedurende de zomermaanden verbleef. In dezelfde periode wordt nabij de kerk de eerste kasteelhoeve opgetrokken, welke midden de 18de eeuw verder wordt uitgebreid.

KASTEEL

Exterieur

Het vernieuwde landgoed wordt voor het eerst afgebeeld op de kaart van Mortier uit 1686. Het gebouw had waarschijnlijk een rechthoekige plattegrond van drie op vijf traveeën en was opgetrokken uit baksteen, vermoedelijk met zandstenen speklagen en rechthoekige kruisvensters met in het vlak gelegen omlijsting. Uit materiaaltechnisch onderzoek blijkt dat het gebouw werd afgewerkt met een plint uit kalkzandsteen waarin de onderzijde van de ramen was verzonken. De twee verdiepingen werden vermoedelijk afgedekt met een leien zadeldak. In het dak bevonden zich verschillende stand- en dakvensters en twee schouwen torenden er bovenuit. De kopgevels hadden een puntvormige bekroning. Hoewel historische kaarten anders doen vermoeden, blijkt uit sporenonderzoek dat het landhuis noord-zuid was gericht. Op het einde van de 17de eeuw werd het landhuis omsingeld door een brede watergracht welke gevoed werd door de Abdijbeek. Volgens de kaart van Mortier gebeurde de toegang tot het landhuis via een stenen poort ten noorden van het perceel.

Op de Ferrariskaart van 1771-1775 staan twee gebouwen getekend binnen de eerste watergracht. Welke functie dit tweede gebouw had is onduidelijk.

Interieur

Op de gelijkvloerse verdieping was het landhuis onderverdeeld in twee grote zalen gescheiden door een brede middengang. Deze middengang besloeg het middelste travee van west naar oost en bevatte een trap die naar de slaapkamers op de verdieping leidde. Het volledige gebouw was tevens onderkelderd.

KASTEELHOEVE

Volgens de kaart van Mortier bevonden zich eind 17de eeuw een aantal hoevegebouwen op de gronden ten noorden van het kasteel. De bewoners bewerkten waarschijnlijk de omliggende akker- en weidegronden en voorzagen de kasteeleigenaars en hun personeel van levensmiddelen. Familie de Vroey breidde de meest westelijk gelegen gebouwen in 1752-56 uit tot een U-vormige hoeve met woonhuis en stallingen. Een bakstenen ingangspoort met smeedijzeren hekken gaf vanop de Kerkdreef toegang tot de hoeve. Het gebouw werd opgericht in baksteen met zandstenen venster- en deuromlijstingen. De woonzone had vijf stenen kruisvensters en een korfboogvormige inkomdeur.

LANDSCHAP

Op het einde van de 17de eeuw had het kasteeldomein reeds een zijn huidige L-vorm aangenomen. De oost-westelijke arm loopt langs de Abdijbeek en werd aan de zuidzijde begrensd door een dreef (welke op de collages in de 'Atlas cadastral' van Popp omschreven wordt als "Beuken Dreef") terwijl de noord-zuidelijke arm, gebruikt als akker- en weidegronden, zich uitstrekte tot aan de toekomstige Diestsesteenweg. Het gehele domein werd door een bomenrij afgebakend.

In de tweede helft van de 18de eeuw werd bij het landhuis een zevendelige moestuin aangelegd, omringd door een tweede ringgracht. In de weilanden rondom het kasteel bevonden zich nog een aantal rurale gebouwen.

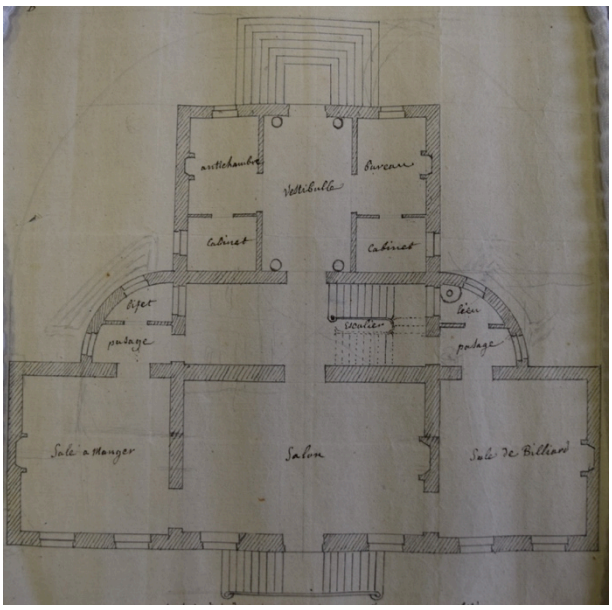

Afbeelding 11: Grondplan gelijkvloers, niet gedateerd
(Rijksarchief Leuven, 2017)

Afbeelding 12: Lithografie door A. De Marbaix, 1820-30
(www.iskandarbooks.com, 2017))

Afbeelding 13: Primitief kadasterplan, ±1800
(Rijksarchief Leuven, 2017)

2.3 UITBREIDINGEN DOOR BARON DE BEECKMAN, 1782-1837

In 1782 volgde de baron Ferdinand Charles de Beeckman zijn schoonvader Jean Lambert de Vroey op als kasteelheer van Linden. De baron kocht verschillende huizen, akkers en bossen in Linden op waardoor hij meer dan de helft van het gemeentelijk grondgebied van Linden in zijn bezit had. Zijn schoonzoon Charles Gustave de t'Serclaes-Tilly volgde hem op in 1834.

KASTEEL

Exterieur

De eerste renovatie van het landhuis tot kasteel met vrij sober neoclassicistisch uitzicht werd uitgevoerd in 1784. Aan de zuidkant werd het landhuis vergroot tot een T-vormig grondplan. Er wordt aangenomen dat aan beide zijden van het gebouw twee traveeën worden toegevoegd. De nieuwe zuidgevel van zeven traveeën zal voortaan dienstdoen als voorgevel. Het gebouw telt twee en een halve verdiepingen.

De gevels van het kasteel werden afgewerkt met een witte kalkbezetting. De stenen kruisramen werden vervangen door grote rechthoekige vensters met brede, lichtjes uitstekende platbandomlijstingen uit kalkzandsteen. De eenvoudige trapezoïdale sluitstenen boven de vensters waren wellicht eveneens uit dit materiaal vervaardigd. Het houten schrijnwerk op het gelijkvloers en de eerste verdieping had een achtdelige kleinroedeverdeling. De ramen van kelder- en zolderverdieping waren kleiner, maar hadden eveneens een platbandomlijsting. Voor het middentravee werd een brede eretrap met bordes geplaatst welke leidde naar het verhoogd gelijkvloers. Het middentravee werd afgewerkt met een driehoekige frontonbekroning met oculusvenster. Mogelijk werd ook aan de achtergevel een bordestrap geplaatst die vanuit de achterbouw toegang gaf tot de tuin. Het landhuis werd bedekt met een leien schilddak. Het dak van de dwarsvleugel (het oorspronkelijk landhuis) stak boven het dak van de voorbouw uit. De twee schouwen van het oorspronkelijk landhuis lijken te zijn behouden.

Interieur

De voorbouw van het verhoogd gelijkvloers bestond uit een centrale zitruimte geflankeerd door links een eetkamer en rechts een biljartkamer. De ruimtes waren onderling verbonden met dubbele vleugeldeuren die in elkaars verlengde werden geplaatst.

De brede gang van het oorspronkelijke landhuis bevond zich net achter de voorbouw. Hij werd gedomineerd door een bordestrap, vermoedelijk de eikenhouten Lodewijk XV-trap die nu nog steeds in het kasteel terug te vinden is. Op de trappaal verwijst namelijk een fijn gesculpteerd wapenschild van de families de Beeckman en de Vroey naar de vermoedelijke oprichters.

Volgens een grondplan uit het archief van de familie de Beauffort waren de oude en nieuwe vleugels in de hoeken met elkaar verbonden via kwartcirkelvormige volumes. Naast een doorgang werd in deze ruimtes het sanitair ondergebracht. Het is niet duidelijk of deze verbindingen daadwerkelijk werden uitgevoerd gezien ze op andere historische plannen niet voorkomen. De achterste traveeën van het landhuis werden gedomineerd door een lange vestibule van waaruit de vestibule toegang was tot een '*antichambre*' en een bureauruimte die op hun beurt toegang gaven tot twee kleine '*cabinets*'. De vijf leefruimtes waren voorzien van een schouw om het gebouw te verwarmen.

Op de verdieping bevonden zich vermoedelijk de private slaapvertrekken. De kelder, die onder het volledige gebouw doorliep, deed dienst als keuken, opslagplaats en huisvestte diverse andere dienstvertrekken.

18DE -EEUWSE KASTEELHOEVE

Op de binnenkoer van de kasteelhoeve werd in 1792, volgens een inmiddels verdwenen inscriptie op de eikenhouten poort, een grote tiendenschuur gebouwd. Op de Ferrariskaart (1771-77) staat reeds een schuur getekend op deze locatie, weliswaar niet volledig in overeenstemming met de huidige opstelling. Mogelijk werd de schuur dus reeds tijdens de eerste helft van de 18de eeuw geconstrueerd en niet volledig correct op de kaart afgebeeld.

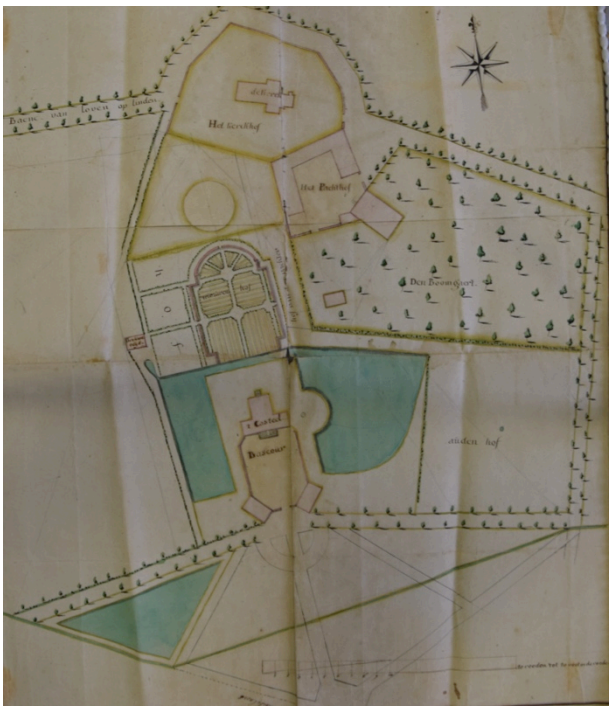

Afbeelding 14: Anoniem plan, ±1780
(Rijksarchief Leuven, 2017)

Afbeelding 15: Kasteelhoeve op lithografie De Marbaix, 1820-30 (Studio Roma, 2013)

Afbeelding 16: Grafkapel op lithografie De Marbaix, 1820-30
(www.iskandarbooks.com, 2017)

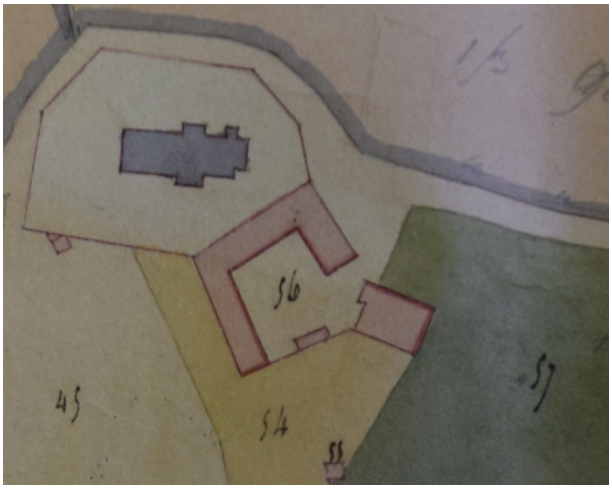

Afbeelding 17: Primitief kadasterplan, ±1800
(Rijksarchief Leuven, 2017)

Afbeelding 18: Anoniem plan, ±1780
(Rijksarchief Leuven, 2017)

Dergelijke tiendenschuur werd gebruikt voor de opslag van de belasting die pachters en boeren in natura aan de kasteelheer moesten betalen. Deze tweebeukige langsschuur, met enerzijds stapelruimte en anderzijds koetsdoorgang, is 15m op 30m groot en werd dwars op de overige gebouwen ingeplant. De hoge bakstenen muren van de schuur zijn zeer dik, respectievelijk 42cm en 56cm voor binnen- en buitenmuren. In de zuidwand werden twee kaarsnissen ingewerkt. Links vooraan werd, vermoedelijk op latere datum, een overwelfde aardappelkelder ondergebracht

Tevens aan het einde van de 18de eeuw werd de kasteelhoeve uitgebreid met een wagenhuis in het verlengde van het woonhuis en kleine bijgebouw die als stal of opslag dienden. Verder was een bakstenen muur aanwezig die de binnenkoer afsloot. Op de lithografie van De Marbaix (uitgegeven door Jobard) uit 1820-30 wordt de 18de-eeuwse hoeve geïllustreerd met rode dakpannen.

Eind 18de eeuw, kort na de verbouwing van de kasteelhoeve, werden de boerderijgebouwen nabij het landhuis afgebroken. De twee gebouwen die zich in de eerste helft van de 19de eeuw ten zuidoosten van het kasteel bevinden huisvesten vermoedelijk een schuur, stallingen en/of een koetshuis.

GRAFKAPEL

De grafkapel achter het kasteel, aanleunend tegen de kerkhofmuur, wordt voor het eerst aangeduid op een primitief kadasterplan van 1813 en is ook te zien op de lithografie van De Marbaix. Ze werd rond 1804 opgetrokken in een neoclassicistische stijl met octogonaal grondplan. De constructie in witte natuursteen werd bekroond met een natuurleien schilddak met een stenen nokkruis. Bovenaan iedere gevel bevindt zich een stenen fries die aan de voorgevels rijk werd uitgewerkt met festoenen en voluten. In de voorgevel, gericht naar het kasteel, werd de toegang tot het paviljoen ondergebracht. Het is niet duidelijk welke van de overige gevels bij uitvoering nog openingen bevatten. De huidige gevelindeling en -afwerking doet echter vermoeden dat de familie via dit paviljoen doorgang had naar het kerkhof en de kerk.

LANDSCHAP

Bij renovatie van het landhuis werden de omliggende tuinen en watergracht heraangelegd. De watergracht werd gedempt aan de zuidelijk zijde en omgevormd tot recreatieve zone met een verbreding van de oostelijke zijde tot een vijvertje met eiland. Volgens de lithografie van De Marbaix werd de tuin rondom het kasteel voorzien van een houten omheining met eenvoudige houten hekken. Volgens het primitief kadasterplan was de pleziertuin rondom het landhuis iets groter dan 2,5 hectare groot. De tuin heeft quasi dezelfde oppervlakte als in de 18de eeuw, maar is conceptueel erg verschillend ingevuld. Aan de voorzijde van het kasteel werden twee moerascipressen aangeplant. De groene omkadering van de tuin werd verder gedomineerd door zuilvormige Italiaanse populieren en vermoedelijk gele treurwilgen. Ten noorden van het landhuis werd het ‘nieuwen hof’ aangelegd. Deze terrastuin met neobarokke stijlelementen had een symmetrische, rechthoekige structuur. Hoe deze tuin werd ingedeeld is onduidelijk gezien op historisch planmateriaal diverse indelingen zijn terug te vinden. De tuin werd afgebakend door een bakstenen muur, die hem scheidde van het rondom gelegen ‘hof van de pachter’ welke was onderverdeeld in rechthoekige landbouwpercelen.

Aanvankelijk waren het kasteel en de zopas aangelegde Diestsesteenweg (1783-86) met elkaar verbonden door een rechte weg die in de nabijheid van het kasteel en scherpe bocht naar het oosten maakte. In 1819 werd een nieuwe dreef gecreëerd die een rechtstreekse verbinding maakt naar de steenweg. Aan weerszijden van de dreef werden zomerlinden aangeplant.

Omstreeks 1800 waren de gronden ten oosten van de kasteelhoeve ingericht als boomgaard. De boomgaard was aan zuidelijke en westelijke kant omgeven door een haag en langs de overige zijden door een bomenrij.

Baron Ferdinand-Charles de Beeckman had grootste plannen om de zuidelijke gronden in te richten als zeer innovatieve landschappelijke tuin. Historische grondplannen illustreren zijn projecten, maar werden niet uitgevoerd.

Afbeelding 19: Gevelaanzichten, 1870
(Rijksarchief Leuven, 2017)

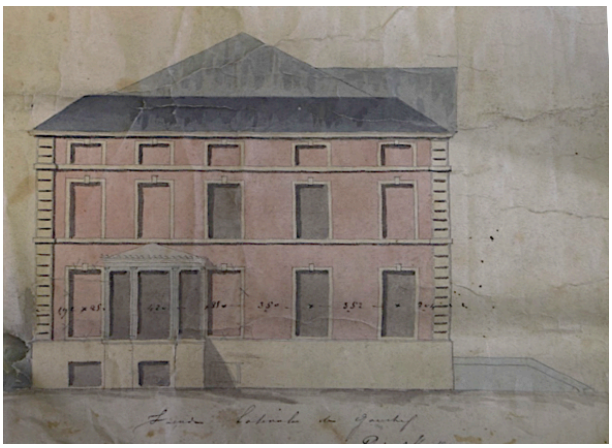

Afbeelding 20: Aanzicht westgevel, 1870
(Rijksarchief Leuven, 2017)

Afbeelding 21: Pentekening G.I.D. Declerck, ca. 1880
(Studio Roma, 2013)

Afbeelding 22: Ansichtkaart, 1890-1914
(Studio Roma, 2013)

2.4 VERDERE UITBREIDING DOOR FAMILIE DE BEAUFFORT, 1837-2012

In 1837 erft de Franse graaf Emmanuel Leopold de Beauffort het kasteeldomein door een huwelijk met Sarah t'serclaes-Tilly. Na Emmanuel Leopold zal vier generaties lang de eerstgeboren (nog in leven zijnde) zoon het kasteeldomein erven. De graven van Beauffort hadden hun hoofdverblijfplaats in Brussel, maar ze verbleven op regelmatige basis in het kasteel. Na restauratie van het kasteel vestigde de familie de Beauffort zich permanent in Linden en bouwden de graven een sterke band op met het dorp. Jules Emmanuel (zoon van Emmanuel Leopold) werd burgemeester van Linden en werd na zijn dood in 1903 opgevolgd door zijn zoon Louis Baudouin. De familie de Beauffort organiseerden jaarlijkse activiteiten op het domein waarbij de bewoners en schoolkinderen van het dorp werden uitgenodigd.

Het kasteel, de kasteelhoeve en hun omgeving werden beschermd als dorpsgezicht ingevolge het koninklijk besluit van 21 juni 1979. Volgens het ministerieel besluit van 10 augustus 2010 werd het 'Kasteeldomein de Beauffort' tevens als monument beschermd.

KASTEEL

Exterieur

In 1870 voerde graaf Jules Emmanuel de Beauffort aanzienlijke vergrotings- en renovatiewerken uit aan het landhuis. De verbouwingen gebeurden in twee duidelijk van elkaar te onderscheiden fases. De plannen voor deze verbouwing werden uitgetekend door Brussels architect Chrétien Goevaert.

Tijdens een eerste fase werd het kasteel drastisch uitgebreid. Ten westen en ten oosten van het gebouw wordt een travee toegevoegd welke lichtjes vooruit springen ten opzichte van de rest van de voorgevel. Terzelfdertijd wordt de achtergevel tot gelijke breedte vergroot zodat een quasi rechthoekig grondplan wordt gevormd. In de achtergevel zijn de drie oorspronkelijke traveeën licht vooruitgeschoven. Aan de zijgevels steken eveneens verschillende volumes naar voren. De westgevel wordt gesierd door een drieledige erkervormige uitbreiding. Aan de tegenoverliggende zijde springt het centrale travee lichtjes vooruit.

De bestaande en nieuwe delen van de gevels werden gehomogeniseerd met een van voegen voorziene bepleistering en geblokte plint. Tussen elk voorgeveltravee bevonden zich gevelhoge gebosseerde pilasters en de hoeken van het gebouw werden geaccentueerd met gelijkaardige hoekstenen. De platbandomlijsting met trapeziumvormige sluitsteen rondom de vensters werd behouden. Het nieuwe schrijnwerk had met een zesdelige roedeverdeling. Ieder historisch bouwdeel werd door een individueel zadel- of schilddak afgewerkt waardoor een complex dakenspel ontstond. Het dak van de middelste drie traveeën (van het oorspronkelijke landhuis) stak boven de andere daken uit en wordt beëindigd met de driehoekige frontonbekroning. De trap aan de hoofdingang werd vervangen door een rechte, brede hardstenen trapbordes ter breedte van de drie middelste traveeën. Wellicht werd in dezelfde periode ook de bordestrap aan de achterzijde afgebroken en werd de deur omgevormd tot raam.

Rond 1890 werd een polygonale trappentoren toegevoegd en werden de bovenverdieping en het dak verbouwd. De uitbouw aan oostelijke zijde wordt voorzien van een boogvormig venster dat twee verdiepingslagen innam en de achterliggende traphal verlichtte. Het houten dakgebinte werd gerenoveerd mits verlaging en vereenvoudiging van het dakvolume tot één groot gemansardeerd schilddak. In het schilddak wordt ook de bovenste halve verdieping geïncorporeerd. De ramen op de bovenste verdieping worden uitgewerkt als dakvensters met driehoekige topbekroning. Het middenrisaliet is versmald tot de deurtravee en wordt bekroond door een gebroken segmentfronton. De uiterste traveeën aan de voorgevel worden voorzien van een individueel schilddak waardoor ze meer als torenvolumes worden geaccentueerd. De trappentoren reikt boven de hoektorens uit en wordt afgedekt met een spitsvormig dak. Alle daken werden bedekt met blauwe leien. De bekronende fries met metopen en de houten kroonlijst dateren eveneens van deze periode.

In de jaren '50-'60 werden jaarlijks restauratie- en onderhoudswerken uitgevoerd. Tijdens deze periode werden de gevels gecementeerd met nagetrokken voegen en natuursteenimitatie.

Afbeelding 23: Poppkaart, 1842-1879
(www.geopunt.be, 2017)

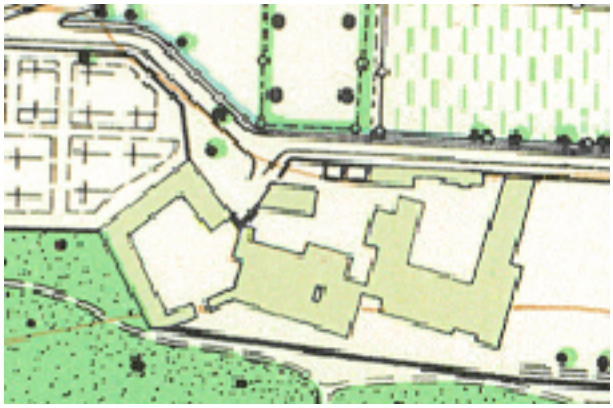

Afbeelding 24: Topografische kaart, 1950-70
(www.geopunt.be, 2017)

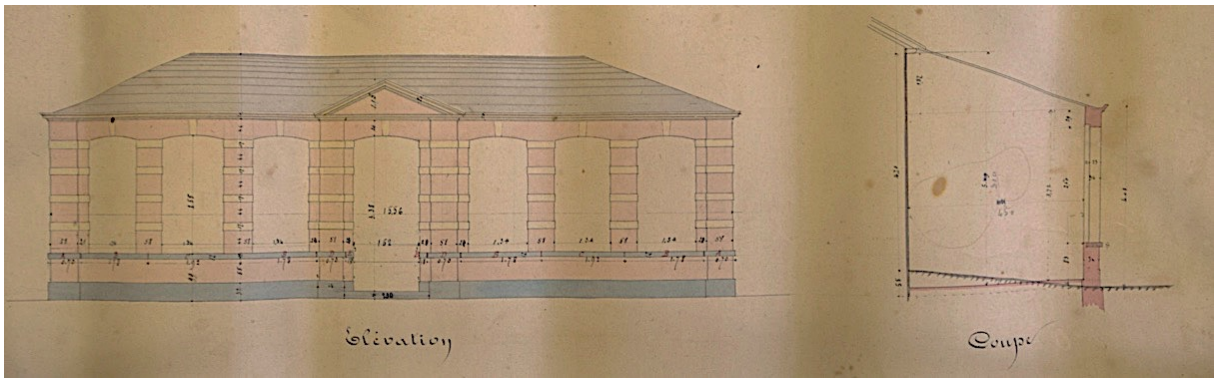

Afbeelding 25: Ontwerptekening orangerie, 15 juli 1870 (Rijksarchief Leuven, 2017)

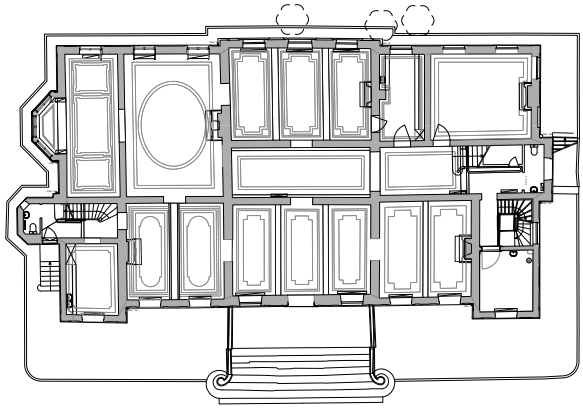

Afbeelding 26: Gelijkvloers kasteel (Studio Roma, 2013)

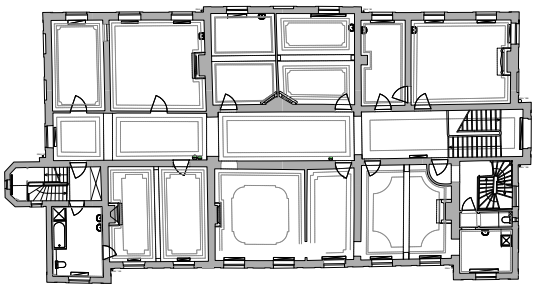

Afbeelding 27: Eerste verdieping kasteel (Studio Roma, 2013)

Afbeelding 28: tiendenschuur en stallingen (MWA, 2017)

Afbeelding 29: 19de-eeuwse stallingen (MWA, 2017)

Interieur

In 1870 werd ook het interieur met veel zorg ingericht. De nieuwe ruimtes op het gelijkvloers huisvesten kamers en salons, ingericht in een neo-Lodewijk XVI-stijl. De gang werd verlengd naar oostelijke kant met verplaatsing van de eikenhouten bordestrap naar de toegevoegde travee. Tevens werden twee nieuwe diensttrappen ondergebracht in de bijgevoegde traveeën aan de voorzijde. Rond 1890 zal de linker diensttrap worden uitgebreid met de polygonale trappentoren. De oostelijke kamers die achteraan werden toegevoegd zijn via de centrale gang toegankelijk. De westelijke ruimtes nemen de volledige diepte van de uitbouw in beslag. Hier wordt een groot salon ingericht en een kleinere kamer die wordt uitgebreid met een drieledige erker. De ruimtes achteraan het oorspronkelijke landhuis worden omgevormd tot één groot salon. De salons worden voorzien van rechthoekige muurkaders welke werden vervaardigd door inlegging van decoratie uit papierstuc in een houten (vermoedelijk grenen) lijst. Ook de geprofileerde lambrisering langs de wanden werden uit hout vervaardigd. De plafonds werden gestuct en kregen een decoratief, gipsen lijstwerk met rozetten. De salons in de voorbouw behouden hun neorococostijl met marmeren schouwen en met moulures ingelijste spiegels op de schouwboezems.

Op de eerste verdieping bevonden zich slaapkamers en privé-vertrekken zoals een boudoir en sanitaire ruimtes. De slaapkamers en gelijkaardige vertrekken waren voorzien van een stucplafond, al dan niet gedetailleerd. De zolderverdieping werd onderverdeeld in een centrale gang met zijdelingse kleine kamers die het dienstpersoneel huisvesten.

De kelderverdieping werd uitgebreid onder het volledige gebouw en behield zijn oorspronkelijke functies van keuken en dienstvertrekken. Een rechtstreekse toegang naar de buitenzijde werd gemaakt aan de zuid- en oostzijde.

18DE-EEUWSE KASTEELHOEVE

Gedurende de 19de en 20ste eeuw worden aan de zuidzijde van de kasteelhoeve stallingen bijgebouwd tussen het wagenhuis en de tiendenschuur. Het geheel werd waarschijnlijk tot in de jaren ’50 als boerderij gebruikt.

In 1994 wordt een bouwvergunning verleend voor herinrichting van de kasteelhoeve als taverne. Deze vergunning omhelst het bijplaatsen van ramen en het veranderen van de binneninrichting. De verbouwingen hebben plaats in het voormalige woonhuis en het aangrenzende deel van de middelste stallen. Het is echter onduidelijk welke ramen precies werden bijgeplaatst. Wel kan uit historische foto’s worden afgeleid dat de indeling van het bovenlicht boven de inkomdeur werd aangepast.

In 1999 wordt opnieuw een bouwvergunning verleend, dit maal voor inrichting van de noordelijke stal als restaurant. De uitbreiding van de zaal naar de middelste stallen dateert van latere datum, evenals de uitbreiding van de taverne naar het wagenhuis. Op de plannen bij deze bouwaanvraag zijn beide scheidingsmuren nog aanwezig en is er geen doorgang voorzien.

GRAFKAPEL

De grafkapel werd verbouwd begin 20ste eeuw. Vermoedelijk worden op dit moment de openingen in zij- en achtergevels gedicht. In de voorgevel geeft een rondboogdeur, waarboven een oculusvenster prijkt, toegang tot de kapel. Aan weerszijden van de inkomdeuren werden vensters met witte en blauwe plaqué-beglazing geplaatst. Het interieur werd heringericht met een cementtegelvloer en voorzien van een houten neorococoaltaar met zware rocaillemotieven en goudversieringen.

Op latere datum werden de gevel aan de zijde van het domein geschilderd in dezelfde beige en grijze kleur als het kasteel.

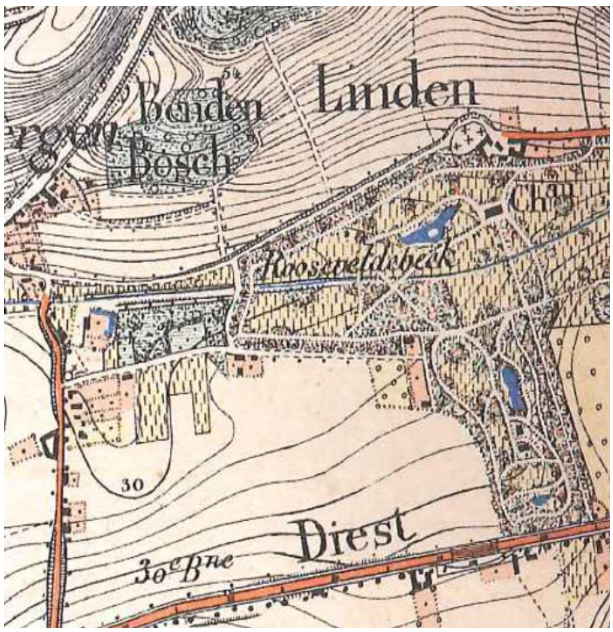

Afbeelding 30: Militaire topografische kaart, 1891
(Studio Roma, 2013)

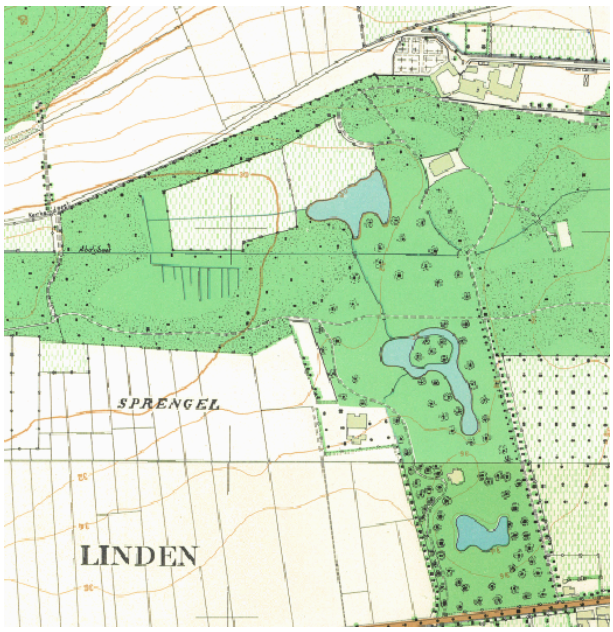

Afbeelding 31: Topografische kaart, 1950-70
(www.geopunt.be, 2017)

Afbeelding 32: Dreef van het kasteel, ca. 1970
(Studio Roma, 2013)

Afbeelding 33: Topografische kaart, 1950-70
(www.geopunt.be, 2017)

Afbeelding 34: Voorgevel 19de-eeuwse kasteelhoeve
(Studiebureau Archeologie, 2014)

Afbeelding 35: Koetsgebouw 19de-eeuwse kasteelhoeve
(Studiebureau Archeologie, 2014)

IJSKELDER

In 1901 wordt voor het eerst de ijskelder geregistreerd gelegen op 50m ten westen van het kasteel. Vermoedelijk ging het om een regularisatie, want ook de grafkapel, die al minstens een eeuw oud was, verschijnt nu pas op de kaart. Bovendien is de bouw van ijskelders meestal vanaf het einde van de 18de en vooral in de 19de eeuw te situeren. In de legende van een anoniem plan voor inrichting van het domein, vermoedelijk te dateren eind 18de eeuw, wordt ook melding gemaakt van de ijskelder: …et autour cela glacière avec des accassias… Op de kaart is echter niet terug te vinden waar de ijskelder zich bevond.

Zoals hier bevonden ijskelders zich In onze streken bevonden vooral op kasteeldomeinen. Op het kasteeldomein van Beauffort diende de nabijgelegen kasteelvijver wellicht voor de ijsbevoorrading. In de winter werden blokken ijs uit de bevroren kasteelvijver gehakt en zorgvuldig in de kelder gestockeerd. Het ijs bleef bewaard tot de volgende winter.

De meeste Vlaamse ijskelders zijn in essentie een (half) ondergrondse constructie die met een kunstmatige heuvel werden bedekt. Een gang, met inkom op het zonloze noorden, gaf toegang tot de ijskelder. De ijskelder heeft vaak de vorm van een omgekeerde kegelvormige put gemetst in baksteen. De put wordt bekroond met een koepel. De bedekkende heuvel zorgt voor een extra isolerende laag en werd vaak met bomen beplant die voor schaduw zorgden.

19DE-EEUWSE KASTEELHOEVE

Exterieur

Ten oosten van de 18de-eeuwse kasteelhoeve, op de locatie van de oude boomgaard, wordt in 1870 een tweede kasteelhoeve opgericht. De plannen hiervoor werden eveneens uitgetekend door architect Chrétien Goevaert. Het hoofdgebouw is een U-vormig hoevegebouw. Tegen de zuidelijke gevel van de tiendenschuur, behorende bij de 18de-eeuwse kasteelhoeve, werd een orangerie gebouwd. De aanbouw in het zuidwesten deed dienst als koetsgebouw, terwijl deze in het oosten een conciërgewoning huisvestte. Bij oprichting van de nieuwe hoeve worden de rurale gebouwen ten zuiden van het kasteel afgebroken.

De gebouwen worden gekenmerkt door een eclectisch pittoreske stijl. De gepunte bol op de risalietvormige puntgevel, de versierde nokpannen en uitgesneden windveer zijn typische kenmerken voor deze midden 19de-eeuwse stijl. Opvallend aan de voorgevel van het U-vormig gebouw is een risalietvormig, vooruitspringend middenvolume met schilddak en grote korfbooginrijpoort. De voorgevel is geornamenteerd door het gevarieerd materiaalgebruik: rode bakstenen met gecementeerde plint en speklagen. De segmentboogvormige vensters zijn eveneens voorzien van een gecementeerde platbandomlijsting. De binnenkoergevels zijn louter functioneel en werden niet voorzien van decoratieve elementen. De schild- en zadeldaken uit geschubde natuurleien zijn voorzien van gedecoreerde nokpannen. Een houten sierlijst of windveer geeft een extra dimensie aan het gebouw.

De voorgevel van de orangerie bestond uit zes grote segmentvormige vensters met een centrale deuropening. De zeven traveeën werden gescheiden door bakstenen pilasters met speklagen en de deurtravee werd bekroond met een driehoekig fronton. Het geheel was opgebouwd uit baksteen met gecementeerde plint, speklagen en sluitstenen. De onderdorpels uit blauwe hardsteen lopen door in een lijst. Het gebouw werd overwelfd door een lessenaarsdak, waarschijnlijk eveneens met geschubde leien. Op de kadastrale legger wordt dit gebouw omschreven als ‘broeikassen’.

In de daaropvolgende twee decennia werden diverse gebouwen bijgebouwd: een wagenhuis tussen de orangerie en het koetsgebouw, een garage in het verlengde van de oostelijke vleugel, een grote loods aan de westelijke zijde en diverse bijgebouwen verspreid over het perceel.

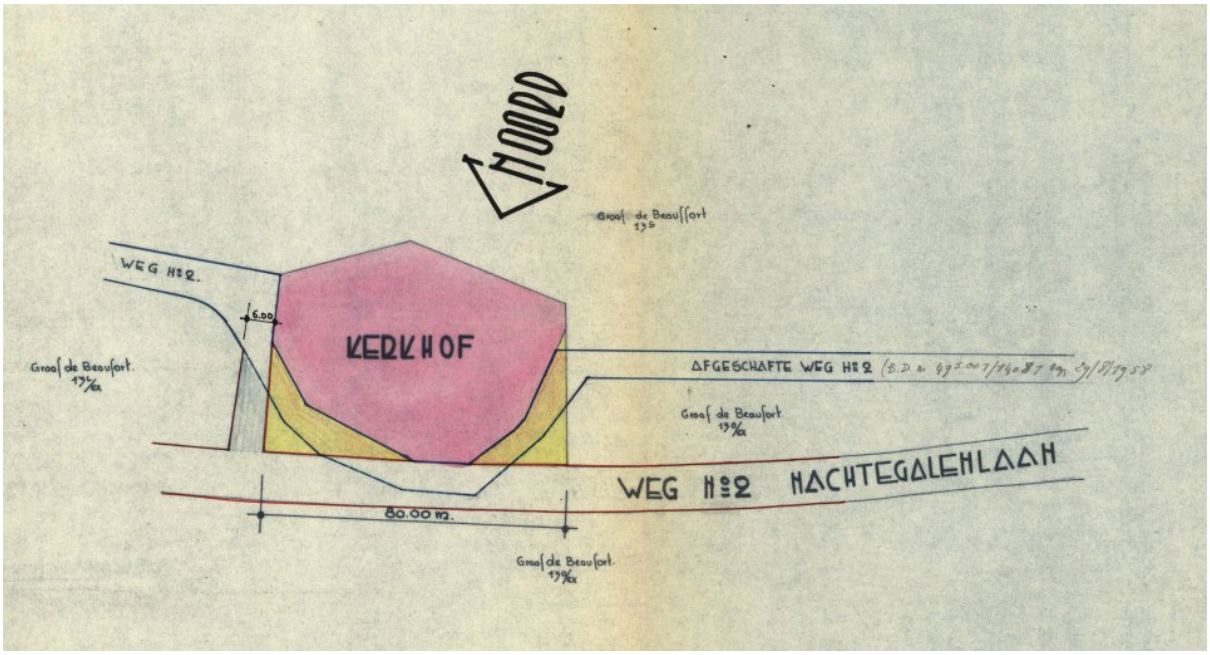

Afbeelding 36: Plan van aanleg Nachtegalenlaan, 1960 (Gemeentearchief Lubbeek, 2017)

Interieur

In de oostelijke vleugel werden stallingen en een onderkelderde woning ondergebracht. Boven de stallingen bevonden zich (hooi)zolders op troggewelven. De zolders waren enkel via buitenluiken in de binnenkoergevels bereikbaar. Het meest zuidelijke deel had twee grote poortopeningen en werd vermoedelijk gebruikt als stalling voor rijtuigen.

De westelijke vleugel werd gedomineerd door een grote opslagschuur. Twee grote poorten met gemetselde ontlastingsboog gaven aan weerszijden van de vleugel toegang tot de schuur. Vanop de binnenkoer gaven twee poortopeningen toegang tot stalling voor rijtuigen.

Op de eerste verdieping van de zuidelijke vleugel werden logies voorzien voor het personeel.

HOVENIERSWONING

In 1884 werd aan de toegangsweg naar een kasteel een hovenierswoning opgetrokken. De hovenierswoning heeft evenals de 19de-eeuwse hoeve een eclectisch pittoreske stijl. De woning bestaat uit twee kleine, haaks op elkaar ingeplante, bakstenen volumes van variërende grootte: woonhuis en bijgebouw. Ieder volume is voorzien van een sterk overkragend, zwak hellend zadeldak met geschubde leien, gedecoreerde nokpannen en houten windveren. De gevels zijn opgetrokken in baksteen met kordons en druiplijsten, lichtgetoogde openingen en grote sierankers.

LANDSCHAP

Na een blikseminslag in 1874 wordt besloten om de oude kerk af te breken en 350m oostwaarts (buiten het kasteeldomein) terug op te bouwen. Het torenkruis werd bewaard en bevestigd aan de muur van de 18de-eeuwse kasteelhoeve.

De grote tuin, akkers en weiden van het kasteeldomein werden rond 1890 grondig heraangelegd als landschappelijke tuin in romantisch Engelse stijl. Tijdens deze algemene transformatiecampagne worden alle percelen in de omgeving en ten oosten van het kasteel versmolten tot een grote "lustgrond" van bijna 6 hectare. De slotgracht rondom het landhuis wordt volledig drooggelegd en heraangelegd als grasvlakte met bomen- en struikengroepjes. Op historisch beeldmateriaal uit het begin van de 20ste eeuw vallen de symmetrisch opgestelde kuipplanten (vermoedelijk laurier) op. Eveneens zijn drie bloemenvelden zichtbaar die voor de inkomdeur waren aangelegd.

Het westelijk gedeelte van het kasteeldomein wordt heraangelegd met kronkelende paden, golvende bosranden en nieuwe beplanting met bomengroepjes: zomereiken, bruine beuken, platanen, zilverlinden, moerascipressen,… Een nieuwe spoelvormige vijver met eilandje wordt aangelegd en langsheen de vijver wordt een nieuwe toegangsweg gecreëerd. De Abdijbeek wordt in het landschap geïntegreerd.

Ten zuidenoosten van het kasteel werd de landbouwgrond ‘Negen Bunders’, met een grootte van 13ha, omgevormd tot nieuwe boomgaard. Hiermee wordt de veel kleinere boomgaard, die plaats moet maken voor de nieuwe kasteelhoeve, vervangen.

In 1960 wordt het kerkhof uitgebreid bij aanleg van de Nachtegalenlaan. Voor deze stedenbouwkundige ingreep wordt grond geruild met de familie de Beauffort.

In 1994 gaat graaf Willy de Beauffort een huurovereenkomst aan met scoutsvereniging ‘Leeuwkens’ voor een perceel aan de Kerkdreef, gelegen ten oosten van de kasteelhoeves. De vereniging bouwt in 1996-97 lokalen op het terrein. In januari 2009 werd het terrein aan de vereniging verkocht.

In 2009 werd tevens in samenwerking met vzw Regionaal Landschap Noord-Hageland een beheersplan voor het domein opgesteld met als doel herstelling van het domein naar het originele domeinontwerp van 1661. In een eerste fase werd de boomgaard uitgebreid, kreeg de lindendreef een opknapbeurt en werd achteraan het domein een beukhaag geplant om het park beter af te bakenen.

4. BESCHRIJVING van de ERFGOEDWAARDEN

Het kasteeldomein en zijn omgeving werden op 21 juni 1979 beschermd als dorpsgezicht omwille van de volkskundige waarde. Tevens werd het kasteeldomein op 10 augustus 2010 beschermd als monument wegens de historische en wetenschappelijke waarde.

Het beschermingsbesluit motiveert de waarden als volgt:

1. *Historische waarde: oud dorpskasteel dat bepalend was voor ontstaan en structurele ontwikkeling van het dorp Linden namelijk een in oorsprong minstens tot de 12de eeuw opklimmende, feodale tweeledige motte met eigenkerkje, aanvankelijk in het bezit van de heren van Linden en de van Calsteren (14de e.), één van de zeven oude Leuvense patriciërsfamilies, en sinds 1837, na opeenvolgende verkopen, eigendom van de uit het Franse Metz afkomstige graven de Beauffort. Na een geleidelijke evolutie en volgens een courant proces achtereenvolgens omgevormd tot een riant, omwaterd buitengoed (1661-1663) en een stijlvol, classicistisch landhuis (1782-1784) ontstond ca. 1870, na incorporatie en substantiële uitbreiding van de oudere kernen, het huidige neoclassicistisch geïnspireerde kasteel met aanhorigheden omringd door een ruim 30ha groot landschappelijk park.*

   - historische, i.c. architectuurhistorische waarde: het kasteel van Linden - een symmetrisch opgevat, negen traveeën, een souterrain en twee bouwlagen tellend, gecementeerd volume onder mansardedak met licht risalietvormig geaccentueerde inkomtravee, twee hoekpaviljoenen en een polygonale traptoren - vormt een representatief, in- en uitwendig intact en - op de 18de-eeuwse langsgang met Lodewijk XV-trap na - homogeen neoclassicistisch geïnspireerd kasteel (ca.1870) waarvan het beeld wordt vervolledigd met een 18de-eeuwse hoeve (1756 en 1792) in een late, traditionele bak- en zandsteenstijl, een laatclassicistische, octogonale grafkapel (ca. 1804) en een grote U-vormige hoeve met remises, stallingen en conciërgewoning (ca. 1870) alsook een hovenierswoning (1884) in een eclectisch pittoreske baksteenarchitectuur.

   - historische, i.c. tuinkunsthistorische waarde: gestructureerd door de twee haakse assen van resp. Abdijbeek en toegangsdreef met daarnaast een kronkelend padentracé, bomengroepjes en een spoelvormige vijver vormt het park de Beauffort een representatief en goed bewaard voorbeeld van een landschappelijk park van omstreeks 1880 met uitgesproken parkarchitecturale kwaliteiten en boeiende gezichten en perspectieven.

2. *Wetenschappelijke waarde: omwille van de talrijke oude en dikke bomen en de interessante grote struikmassieven is het domein, dat ook over een rijke inheemse flora beschikt, vanuit dendrologisch oogpunt van uitzonderlijke waarde.*

Gedurende de middeleeuwen was het maatschappelijk systeem van heren en horigen wijdverspreid in Europa. Horigen hadden gebruiksrecht over een hoeve of perceel en moesten een deel van hun oogst aan de eigenaar afdragen. In ruil hiervoor verkregen ze bescherming en sociale zekerheid van de heer. Het kasteeldomein heeft een belangrijke volkskundige waarde als getuige van dit systeem. Tevens was het kasteeldomein bepalend voor het ontstaan van het dorp. De meeste huizen werden oorspronkelijk door de kasteelheren opgetrokken om de horigen te huisvesten. Het kasteeldomein is zeer intact zowel qua structuur, vormgeving als samenstellende componenten. Sinds omstreeks 1880 bleef het kasteeldomein vrijwel ongewijzigd. Bovendien is de aanwezigheid van twee, naast elkaar gelegen, kasteelhoeves zijn uitzonderlijk en bleef dankzij de intacte kasteelsite ook de markant open dorpskern van Linden tot op heden bewaard. Het kasteeldomein is sterk structuur-, beeld- en identiteitsbepalend voor de landelijke kern van het dorp. Dit alles versterkt de historische en contextuele waarde van het domein.

Binnen het referentiekader van waardevolle sites in de regio ten oosten van Leuven vormt het kasteel de Beauffort een typisch voorbeeld van een 19de-eeuwse kasteelsite. De site is een representatief voorbeeld van een feodale mottesite die geleidelijk evolueerde van omwaterd landhuis tot het huidige, met een landschappelijk park omkaderd, neoclassicistische dorpskasteel. Kwalitatief scoort de kasteelsite zeer hoog omwille van zijn opmerkelijke parkarchitecturale waarde met boeiende zichten en perspectieven, de

uitgesproken dendrologische waarde met talrijke soorten en variëteiten en de aanwezigheid van een rijke inheemse flora. Dit geeft het kasteeldomein niet alleen een grote historische, maar ook wetenschappelijke waarde.

De gebouwen op het kasteeldomein hebben een grote architecturale waarde als ensemble, alsook individueel. Het kasteel is een representatief voorbeeld van een 19de-eeuws neoclassicistisch geïnspireerd kasteel met zijn symmetrische opbouw, negen traveeën en twee hoekpaviljoenen, souterrain en mansardedak met risalietvormig geaccentueerd inkomtravee. Het beeld wordt aangevuld met twee kasteelhoeves aan de noordzijde van het domein. Enerzijds de oudste, op de kerkhofmuur aansluitende, hoeve die grotendeels dateert uit de 18de eeuw in een late, traditionele bak- en zandsteenstijl. Anderzijds een grote U-vormige hoeve in een eclectisch pittoreske stijl. Eveneens noordelijk gelegen is een laatclassicistische, octogonale grafkapel. Het ensemble wordt vervolledigd met een hovenierswoning, eveneens in een eclectisch pittoreske baksteenarchitectuur, bij de zuidelijke domeintoegang.

De plannen voor de verbouwing tot neoclassicistisch kasteel en de bouw van het 19de-eeuwse kasteelhoeve zijn van de hand van Chrétien Goevaert. Hij ontwierp in de tweede helft van de 19de eeuw diverse herenhuizen in de Brusselse Leopoldwijk, waaronder ook het Hôtel de Beauffort in 1863. De luxueuze Leopoldwijk oefende in de tweede helft van de 19de eeuw een grote aantrekkingskracht uit op de gegoede burgerij en Belgische aristocratie en hun woningen fungeerden als statussymbolen. Hierdoor ontstond er een ware wedijver in het zoeken naar de beste of de meest vermaarde architect. Zo bouwden sommige architecten, waaronder Goevaert, een enorme klantenkring in de Leopoldswijk op. Van de vele woningen die Goevaert voor de Leopoldswijk ontwierp, zijn er slechts enkele bewaard gebleven. Een aantal van de herenhuizen werd beschermd. In het oeuvre van Goevaert staat een classicistisch-eclectische stijl centraal, met gevelopstanden volgens neoclassicistisch schema en al dan niet sterk aanwezige decoratie geïnspireerd door de Renaissance-, Lodewijk XIV-, Lodewijk XV-stijl of Lodewijk XVI-stijl. Het kasteel de Beauffort en de kasteelhoeve zijn enigszins buitenbeentjes in het oeuvre van Goevaert en daardoor zeker waardevol.

Alle gebouwen worden omringd door een ruim 30ha groot landschappelijk park. Het park dankt zijn uitzonderlijke waarde voornamelijk aan de talrijke oude bomen die over het ganse domein verspreid staan. Sommige daarvan zijn ongetwijfeld terug te brengen naar het begin van de 19de eeuw toen baron de Beeckman grote landschappelijke werken liet uitvoeren. Enkele bomen zijn ofwel merkwaardig vanwege hun vorm ofwel vanwege hun stamomtrek (ouderdom). Door de aanwezigheid van houtrotschimmels, afgebroken takken en dood hout bij veterane bomen, ontstaan er holten en komen er voedingsstoffen vrij voor dieren, insecten en schimmels, waardoor er een uniek biotoop met zeer grote ecologische waarde ontstaat.

Typerend voor het geheel is ook een groepje moerascipressen, allen met een stamomtrek over de 360 centimeter, die met hun hoogte van ongeveer 38 meter een belangrijk volume-element in het gebied vormen. Er staan ook een paar haagbeuken met bijzonder blad. De bladeren zijn opvallend lang voor de soort waardoor de erfgoedwaarde stijgt. Verder zijn ook nog enkele opmerkelijke soorten aanwezig, zoals een bontbladige esdoorn.

De structuur met twee haakse assen (Abdijbeek en toegangsdreef) werd behouden evenals een kronkelend padentracé, bomengroepjes en een spoelvormige vijver. Het park is een goed bewaard voorbeeld van een landschappelijk park van omstreeks 1880 en heeft daardoor een belangrijke tuinkunsthistorische waarde.